

"Valdžia žmonių, žmonėm ir per žmones lai neišnyks nuo šios žemės."
—Abraham Lincoln.

Mūsų Obalsis:
Už Progresa, Taiką ir
Demokratiją!

VOLUME XXII, No. 70

PIRMADIENIS, KOVO (MARCH) 24, 1941

3116 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

TELEPHONE: VICTORY 1455

KAINA TRYS CENTAI

KASDIENA ...

Iškilamos.
Propaganda ir
"Propaganda".
Smetonlaiziai Berlyne.
Ar Nėr Vietos?

Jugoslavijos žmonės protestuoja. Jie nenori, kad jų valdžia priimtų Hitlerio padiktuos sąlygas. Net dalis buržuazijos ir armijos protestuoja.

Bulgarijой ir Rumunijoj Hitleriui nusilenkė tik viršūnės, o ne minios.

Tų minių stiprybėje glūdi Hitleriui pralinėjimas.

Šiuoni kreipiuosi į visus "Vilnius" skaitytojus: bent kuo, draugai, prisidėkit, kad "Vilnius" bazaras būtų saunus, kad jis turėtų kuo daugiausia atrakcijų.

Mes daug sugaišom rūpindamiesi, kad Vytauto Bacevičiaus koncertas būtų paskelgimas. Iš-
gijo gerai.

O dabar urmu į naują darbą.

Mirė Jukelis, mirė Baronas, mirė Katilius, mirė Kuliešius. Šiandien pranešam apie mirtį gero "Vilnius" rėmėjo Jono Karaliaus.

Daug gerų žmonių miršta. Labiau suglauskime savo sveikles. Labiau dabokime savo sveikatą. Daugiau domės kreipkime į jaunimą.

"Septyniolika tonų propagandos sudėginta Šon. Francisco pašte." Tai Associated Press pranešimas iš San Francisco.

Jei propaganda deginama tai gerai. Bet jei deginama laikraščiai, siuoniniai iš Sovietų Sąjungos, tai labai negerai. Jei iš Anglijos gali įgauti laikraščius, tai kodėl ne iš Sovietų Sąjungos?

Chicagos mėševikų laikraščiai praneša iš Berlyno: "Pabėgėlių dauguma yra buvusio smetoninio režimo šalininkai ir ramsčiai, kurie gimtąjame krašte priklausė valdancijai kas-tai."

Tai taip. Ir čia pat mėševikų orakulas susunka, kad jems reikia pagelbėti.

Ispanijos lojalistams—špyga, o smetonlaiziams doteris. Tai visiskas išsigimimas lietuviškų "socialistų."

Buvo pranešta, kad Smetona ppsigvyves Washington, savo atstovybės rūmose ir rašys pa-
pirbusius ulogo poterius. Reiktų, vadinasi, gyvent po vienu stogu su "atstovu" Zadeikiu.

Bet dvim ponam ir dvim ponim gyvent po tuo pačiu stogu reiktų sudarymą širšų lizdo atmosferos. Todėl Zadeikis ir praneša, kad atstovybėje Smetona neįsistovės.

Nėr Tysliava išsižiojo: kodėl? Todėl, kad susipėsė, nespėję pasibūnot.

Ponas P. Bajoras atsirekomenduoja "Tėvynėje": "Jūsų redaktorium dabar esu aš. Kaip ligai būsiu—kas žino?"

Ar nujaūcia, kad jį laukia Vitalio ir Jurgelio likimas?
O! tie broliai, broliai!

New Yorko busų vairuotojai laimėjo streiką. Tai stambus laimėjimas. Newyorkiečius širdingai sveikiname.

Chicago Harvester komp. darbininkai dar kovoją. Kompanija čia labiau užsispyrus. Bet ir Chicagoj kova bus laimėta.

Chicago "Tribunė" piktai su-

Sovietai Susitareę Su Turkija, Padės Apsiginti

VOKIEČIAI NUSKANDINĖ 33 ANGLIJOS LAIVUS; VYRAUJA ŠIAURINIAME ATLANTIKE

Anglai Stumia Atgal Italus Afrikos Frontuose; Japonija Vykdyd Savo Planus Neveizint Ką Rooseveltas Sakysias

BERLYNAS, kovo 23.—Vokiečių karo laivai ir submariniai smarkiai puolė Anglijos prekinis laivus šiaurinėje Atlantiko daly, nepaisant Anglijos laivyno, ir nuskandinę apie 33 prekinis laivus, kurių bendras tonazas siekia 224.000 tonų.

Tai esantis didžiausias jūroje laimėjimas iki šiol.

Vokiečiai sako jie dabar vyrauja šiauriniame Atlantike. Vokiečių aviacija toli nuo pakraščių puldinėja Anglijos laivus ir skandina.

Itali Moterys ir Vaikai Jau Apleidžia Etiopijos Sostinę

Cairo, kovo 23.—Matonai italai rengiasi trauktis iš Etiopijos sostinės Addis Ababa, nes jau išgubena moteris ir vaikus iš ten, ir gubena link Džibuti (Djibouti), sostinę Francijozijos Somalilando.

BAZES ATSEIS 20 MILIONŲ.

Washingtonas.—Atlantike bazės Jungtinim Valstijom atseis \$20,000,000.

Senato Komitetas Užyrė \$7,000,000, 000 Bilijų

Washingtonas, kovo 23.—Senato Apropriacijų Komitetas vienbalsiai užyrė paskyrimą \$7,000,000,000 karo reikalams, vyriausiai Anglijai gelbėti.

Užmanymas apima ir budavimą naujų 10,700 orlaivių Anglijai bėgū paslaugų dviejų metų.

Manoma, bilius bus pravesras rtytoj.

Laivų Statyboje Nėra Streikų, Viršininkai Džiaugiasis

Washingtonas, kovo 23.—Laiivyno viršininkai laiko kaip ir "stebūklū", kad laivų budavojimo imonėse nėra "darbo trublėlių", nėra streikų.

Taip aiškina apropiacijų komiteto apkalbėjimie bilius skyrimui \$3,415,821,750 laivyno reikalams 1942 metais.

Francuzija Veža Daugiau Kariuomenės Indo-Kinijon

Saigon, kovo 23.—Francūzų pasasžierinis laivas Diserad atgabeno 300 kariuvių ir 100 karininkų Indo-Kinijon.

Matonai Francūzija priešins Japonijos planams paimti savo kontrolėn tą francūzų koloniją.

Pravesta mobilizacija Indo-Kinijoj.

siniovė su "Daily Times". "Tribunė" paniekiančiai spaudosi "Times'o" adresu.

Pirtis jauj vana, o abidvi suodinos.

L. Prūseika.

CAIRO, kovo 23.—Mechanizuotos angly ir australiečių armijos konsolidavo savo pozicijas Libijoj užėmę Italijos svarbią bazę Jarabubo oasyje, kuri buvo apgulta apie 15 savaičių.

Italy komandantas ir 800 kariuvių sumta.

Rytų Afrikaj anglai eina pirmyn stumdami italus atgal.

TOKIO, kovo 23.—Gen. Korchika Anami, karo vice-ministeris, pareiškė, jog Japonija vykdyd savo planus nežirint ką prezidentas Rooseveltas apie tai sakys.

Admirolas Takazumi Oka pareiškė, jog Japonijos laivynas galis atmušti Amerikos ir Sovietų Sąjungos "veikimus" šiauriniame Pacifike.

JAPONŲ ARMIJOS TRAUKINYS ISSPROGDINTAS.

Hong Kong.—Virš 150 japonų kariuvių, ant Canton-Hankow gelžkelio žuvo, kai išsprogdinta traukinys, kuriame jie važio.

Manoma, ant kelio padėta minos tik pirma tam traukiniai ateisiant.

Anglai Suėmė Buvusį Jugoslavijos Premierą

Cairo, kovo 23.—Anglijos valdžia suėmus laiko Milan Stoyadinovič, buvusį Jugoslavijos premiera, kuris vedė prohitlerinį politiką ir buvo ištremtas Graikijon, kai jo ministerija gruvo.

Anglai matonai biją, kad grežės Jugoslavijon jis galėtų daug paveikti Jugoslavijos su "ašim" susidėjimą.

Japonijos Užsienio Ministeris Matysis Su Molotovu

Moskva, kovo 23.—Japonai čia sako, kad Yosuke Matsuoka, Japonijos užsienio reikalų ministeris, šienien sustos čia ir matysis su V. Molotovu, SSSR premieru ir užsienio reikalų komisarau.

Matsuoka vyksta Berlynan ir gal užsuks Ryman. Buvo gandy, kad jis vyksias ir Londonan.

PERORGANIZUOTA LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS SĄJUNGA.

Kaunas.—Seniau veikusi Lietuvių Kalbos ir Literatūros Mokytojų Sąjunga. Išrinkta jai nauja valdyba.

ANGLAI BOMBARDAVO.

Londonas.—Angly aviacija bombardavus Loriantą, okupuotos Francijozijos portą. Jis bombarduota jau trečiu kartą.

Anglijos moterys dirba gelžkelio stolyse ir prieplaukose. Paveikslas rodo moteris vežant statines ir dėzes gelžkelio stolyse. Vyrų sumti į armiją, tai moterys turi atlikti ir sunkiausius darbus.

KAUNO AUTOBUSAI PERVEŽA Į MĖNESĮ 3,500,000 ŽMONIŲ; JUDĖJIMAS PADIDĖJO

Kaunas (Elta).—Naujoji Lietuvoje visose mūsų gyvenimo srityse prasidėjo naujas tempo. Tai žymu ne tik pramonėje, prekyboje, žemės ūkyje, bet ir susisiekime. Paimkime, kaip ir Kauną. Autobusais per mėnesį pravažuoja net 3.5 milijonai žmonių, reikią, daugiau, negu mūsų respublika turi gyventojų. Palyginus su tokiu pat laiku praėjusių metų, judėjimas padidėjo dvigubai. Mėnesinė apyvarai siekia 750,000 litų. Tas padidėjimas kaip tik prasidėjo nuo liepos mėnesio ir visą laiką progresyviai auga.

Susisiekimas yra padidėjęs dėl kelių priežasčių. Visų pirma, pats mūsų gyvenimas pradėjo pulsoti kur kas didesniu tempu. Žmonės labiau brangina laiką. Nuolat augant socialistiniam fiktui didėlis masės darbuotojų kasdien turi atlikti vis daugiau reikalų. Be to, darbo žmonės, kurių uždarbis pakilo dabar gali daugiau naudotis autobusais, negu anksčiau. Paga-

Japonijos Užsienio Ministeris Matysis Su Molotovu

Moskva, kovo 23.—Japonai čia sako, kad Yosuke Matsuoka, Japonijos užsienio reikalų ministeris, šienien sustos čia ir matysis su V. Molotovu, SSSR premieru ir užsienio reikalų komisarau.

Matsuoka vyksta Berlynan ir gal užsuks Ryman. Buvo gandy, kad jis vyksias ir Londonan.

PERORGANIZUOTA LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS SĄJUNGA.

Kaunas.—Seniau veikusi Lietuvių Kalbos ir Literatūros Mokytojų Sąjunga. Išrinkta jai nauja valdyba.

ANGLAI BOMBARDAVO.

Londonas.—Angly aviacija bombardavus Loriantą, okupuotos Francijozijos portą. Jis bombarduota jau trečiu kartą.

Vilnius.—Užbaigtas pirmasis visuotinis LTSR vidurinių mokyklų mokytojų suvažiavimas, užtrūkęs penkis dienas. Suvažiavime aptarti profesiniai mokytojų reikalai, iškalusya visa eilė pranešimų-paskaitų, dirbta atskirose sekcijose ir rateliuose. Paskutinę paskaitą plenumo posėdyje skaitė drg. Sitnikovas, tema: "Rinkimai į Aukščiausiąją Tarybą ir mokytojo uždaviniai."

Svietimo Liaudies Komisarjato atstovas pranešė, kad prie Komisarjato steigiamas metodinis kabinetas, kur mokytojai galės gauti reikalingų mokytojų patarimų. Taip pat pranešta, kad keturiuose didžiutesiose LTSR miestuose ir apyvarų centruose organizuojami švietimo skyriai.

CIO Demonstruos Galybę, Septynių Miestų Unijistai Suvažiuos Marsavimui

Richmond, Ind., kovo 24.—International Harvester streikieriai čia gaus pasipirties iš kitų miestų CIO unijų. Ruošiamas didelė demonstracija, kurioje bent septynių kitų miestų unijistų dalyvaus.

Harvester kompanija mojasi streiką lauzyti, tai streikieriai paroduos savo galybę.

MIESTO POLICIJA, KURIOS YRA 30, BŪSIAJ SUSTATYTA ŠALIE MARSUOJANČIŲ.

Unija pasiryžus streiką laimėti, nežūrint kompanijos pastangų.

SUJUNGIAMI VISI VARTOTOJŲ KOOPERATYVAI

Vilnius.—Kooperatyvo "Rūta" susirinkimas pilnai pritariu užmanymų sąjungti visus vartotojų kooperatyvus į vieną didelę įstaigą.

SOVIETAI IR TURKIJA PADARĖ NEPUOLIMO SUTARTĮ IR TUOJAU PASIRAŠYSIĄ

Jugoslavijoje Didelės Sujrutės; Vyriausybė Užslėpus Sovietų Pastangas Susitarti; Ministeriai Rezignuoja

MASKVA, kovo 23.—Čia cirkuliuojamas pranešimas, jog tuojau bus pasirašyta nepuolimo sutartis Sovietų Sąjungos su Turkija. Tatai būsią tuojau oficialiai paskelbta.

Je Istanbulio, Turkijos, pranešama, jog Sovietai jau davė Turkijai pažadą, kuris užtikrina jos rubežių Kaukaze (rubežių su SSSR), jei Turkija eity karan.

Užtikrinimas eąs lygu nepuolimo susitarimui.

Turkijos užsienio ministeris konferavęs su Sovietų užsienio reikalų vice-komisaru A. Viišinskiu.

SOVIETAI GELBĖS TURKIJAI GYNYMOSI KARE KAIP GELBI KINJAI.

ANKARA, kovo 23.—Diplomatiniai šaltiniai sako, kad Sovietų Sąjungos ir Turkija artėm prie susitarimo ir šienien ar rytoj paskelbs bendrą pareiškimą.

SSSR sako prižada padėti Turkijai, jei ji karana prieš nacių, kaip padeda Kinijai prieš Japoniją.

Formalė sutartis nebūs pasirašyta, nes tarp Turkijos ir SSSR jau yra viena nepuolimo sutartis pasirašyta. Pareiškimas tačiau papildys, sustiprins tą sutartį.

Sovietų premieras ir užsienio reikalų komisarus V. Molotovas veda pasitarimus su Turkijos ambasadorium Maskvoj. Haydar Akbay ir prieita prie susitarimo.

Turkijos spauda skelbia, jog Turkija priešins Vokietijos planams.

Turkijos užsienio reikalų ministeris Sukru Sarakoglu karerai su Jugoslavijos ministerru Turkijai.

Sarakoglu taipgi tarėsi su Anglijos ambasadorium Turkijai.

Bus Daug Ginčų Dėl Kelio Dideliais Ežerais ir Jura

Washingtonas, kovo 23.—Prezidento Rooseveltto pasiūlymas skirti \$206,170,000 pravedimui vandens kelio dideliems laivams nuo Chicagos į Atlantiką, per didžiutesius ežerus ir St. Lawrence upę, susilauks didelio pasipriešinimo.

New Yorko ir Mississippi slėnio atstovai labai priešinsai tam keliiui.

Senatorius Apeluoja į Unijų Viršininkus Prieš Dideles Mokekstis

Washington, kovo 23.—Sen. George Norris atsiūkia į darbą unijų viršininkus, ragindamas juos viešai pasmerkti eming nepasikamoni ankštų įstojimo ir unijas mokesčių.

(ADF laikurios unijos ima net po \$150 įstojimo; CIO unijos turi žemą įstojimą).

BELGRADAS, kovo 23.—Jugoslavijoj prasidėjus didelė sutarė kuomet premieras Dragisa Cvetkovič paskelbė susitarimą su Vokietija.

Rezignavo eilė ministerių, taipgi daugelis kitų žymių valdininkų.

Pasipriešinimas vyriausybei padidėjo kuomet iškelta aiškėn, kad premieras sabotažavo Sovietų pastangas susitarti su Jugoslavija.

Ministerių kabinetu trinkūmingam susirinkime užsienio reikalų ministeris Cinkar Markovič primesta, kad jis užslėptam nauju Sovietų Jugoslavijos ministerijai, kame SSSR siūlė Jugoslavijai sustartii viena kitai gelbėti.

Markovič gnyšė, kad jis tokios telegramos nežinas.

Jugoslavijos ministeris Sovietų Sąjungai, Milan Gavrolovič pasipiktinimas vyriausybės politiką rezignavo, 6 tai rodo, kad kaltinimas slėpime Sovietų pozicijos pamatutos.

Nepriklausoma demokratinė partija įsakė savo nariams rezignuoti iš valdžios. Vice-gubernatorius Kroatijai rezignavo, eilė kitų eina iš valdžios.

Serbijos valstiečių ir demokratijos partijos irgi savo liepsją savo nariams iš valdžios rezignuoti.

Vokietijos vyriausybė pasipiktinusi Jugoslavijoje pasipriešinimui jos planams.

Jugoslavijos premieras ir užsienio reikalų ministeris jau atidėjo savo kelionę į Vienną pasirašyti sutarties su Vokietija, languojant pasipriešinimui sutartai.

DRAFTUOJA ŽEMES DARBAMS.

Viehy.—Francūzijos vyriausybė draifuoja žemės bedarbius žemės ūkio darbam.

Raudonoji Armija Baigus Didelius Manevrus Sibire

Moskva, kovo 23.—Raudonoji Armija užbaigė savo maneuvrus, kurie tiesio 10 dienų Sibire.

Kiešo militariniams distrikte irgi laikyta manevara.

Moskvos distrikte 3,500 liuosnorijų kolektyviųjų turėjo karo mušto mankštymąsi, kaip ir maneuvrus.

Sovietai Turi Maisto Sutartį su Vokietija

Londonas, kovo 23.—Anglai sužinoję, kad Molotovui lankantis Berlyne padaryta maisto sutartis, sulgy kurios Sovietai pristasy Vokietijai maisto.

(Sovietai ir kitoms šalims pristato maisto, kurios to reikalingos). Angly autoritetai biją, kad Sovietai gal pirkti kitur maistą ir parduoti Vokietijai.

"VILNIS" (The Surge)

LITHUANIAN LABOR DAILY Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada, and South America one year \$3.50; six months \$2.75. Chicago \$7.50; six months \$5.75; foreign countries \$8.00; six months \$6.00. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year \$2.00; 1/2 yr. \$1.00; outside of Chicago, 1 yr. \$1.50 half year 75c.

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago, Ill. PIONEER, VICTORY 145 Entered as second class matter September 28, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Jie: Pelnosi

Chicago, kaip ir visur kitur, pabaigoje perėtos savaitės maisto pirkėjai vėl pajutė, kad pelnagrobiai atakuoja jų kišenių. Maisto produktai darosi vis brangesni, o įrodymų, kad maisto produktų butų pritrūkė visiškai nėra. Yra įvairios mėsos, sviesto, kiaušinių, cukraus ir "kennuotų" tavorų. Su cukrum, išrodo, atsi-kartos tos pačios manipuliacijos, kokias įvyko perėtamė kare. Kylančios kainos jau palietė džiovintus vaisius, muilą, riebalus.

Didžiosios maisto kompanijos, kurios jau perėtais metais pajuto, kad europinis karas joms sudaro labai patogių progų pasipinigiui, dabar pamatė prieš save akį žalios šviesas. Žalios šviesos tai kaip signalas profitieravimo trafikui. Generalis užpuolimas ant vartotojų kišenių jau prasidėjo.

Ką daro valdžia? Ji nieko nedaro. Galima išanksto pasakyti, kad pelnagrobiai nebus paimti už pakarpas.

Tei darbininkai kovuoja už alų pakėlimą, kaip Chicagoje kad kovoją Harvester kompanijos darbininkai, tai kapitalistai ir jų spauda neriasi iš kailio, gindama kompanijos reikalus. Bet juk darbininkai ir priversti labiausiai dėl to kovoti, kad višas kas brangsta. O brangsta viskas dėl kompanijų lupikavimo.

Šeina taip, kad kompanijoms valia pelnytis iš karo, o darbo žmonės turi tylėti ir teiktintis tuo, ką ponai teikiąs jiems duoti.

Čia verta pažymėti ir užsilaukimas tų liepvučių laikraščių, kurie eina kaip kapitalistų uodegoje. Ar jys matėte, kad jie kūrė kovotų su profitierais? Ar jys skaitėte kada nors tuose laikraščiuose apie didžiųjų kompanijų pelnus? Te kapitalistų giezliai slepia nu žmonių teisybę. Tie laikraščiai padeda didžiųjų kompanijom apgauldinti darbo žmones.

Chicagoje tiktai "Vilnis" išdrysta rašyti teisybę.

Tiesija Save

Perėtos savaitės "Tėvynė" jau tik keturių puslapių. Šiais laikais keturių puslapių laikraštis išrodo kaip muziejus senėna. Naujasis "Tėvynės" redaktorius antru kartu prisistatydina skaitytojams. Jis sakosi atėjęs risti ne algebras ir trigonometrijos uždavinius, bet skelbti artimo meilę. Bet ten pat jis reikšmingai pažymi: "Jūsų redaktoriui dabar aš esu. Kaip ilgai busiu—kas žino?..."

Ir klausimo ženklas ir daugtaškis. Nujaucia žmogelis, kad tas darbas labai nepastovus.

O Susivienijimo sekretorius p. Vinikas skelbia pavirozijimą apie tą reviziją, apie ką rašė ir "brolis" Jurgelionis savo straipsny apie liepto galą. Pasirodo, kad tas Jurgelionio straipsnis išverstas angly kalba ir pridotas ponams revizoriams, kuriuos atsiuntė bent dešimties valstijų apgauldos departantai.

Ponas Vinikas praneša, kad jie laukė revizijos, nes tokias revizijas daro kas treči metai, bet "ši revizija atėjo nepatogi SLA centro raštine momentu, nes ji pradėta pačiu SLA metinių raportų valstijoms gaminimo laiku, kas nepaprastai apgaulkina centro raštines darbus..."

Nepatogu ir nepatogu, viskas jiems nepatogu. Po to seka šioks toks susiraminimas: "Po šios SLA revizijos stovio tikriau žinoms ar mes stovime ant tvirto pagrindo su naujai įvestais skyriais."

Vadinasi, patys nežino ar jie stovi ant tvirto pagrindo ar ne. Kuomet taip kalba apie savo organizacijos stovį vienas iš atsakingų jos pareigūnų, tai jau puseitinali bloga.

O kaip su lėšų fondu apie kurio ištūstėjimą jeremijojūšaus balsu šaukė Jurgelionis? Iš Viniko patiriame, kad už lėšų fondu ištuštiniama tiesioginiai ar netiesioginiai kaltas pats Jurgelionis. Vadinasi, nuo Ainošiaus pas Kaipšošių...

Sako, kad situaciją išgelbės prezidento Bagočiaus "praneštos reformos." Reikią, reikia palaukti iki graikiškų kalėdų, tuomet viskas bus gerai ir ant šipkos vėlei viskas bus ramu.

Prie Jurgelionio buvo isterika. Dabar prasidėjo laikai, kada kalbama apie optimizmą, kuris mums išrodo apgrimtuotas pesimizmas.

Šalin Visi Fygos Lapai

Vis didesnis skaičius Wallstryčio spoksmenų pasisako už visai atvirą Amerikos dalyvaimą kare. Vieni iš jų yra stambus didžiojo biznio atstovas Virgil Jordan.

Siomis dienomis jis kalbėjo Clevelende. Jis kalbėjo prekybos rumų susirinkime.

Virgil Jordan sako: "Nėra jokios abejonės, kad musų armija, laivynas ir orlaivynas bus aktyviai panaudoti kare atakai ar apsigynimui. Greičiausiai tai įvyks Vidurmečio juroj ar Tolimuose Rytuose. Tas gali dar šiais metais įvykti."

Jeigu atsimenate, tai tas pats Mr. Jordan, kuris perėitų metų gruodžio mėnesį sakė prakalbą bankierių asociacijos konvencijai, įvykusiai Hollywood, Floridoje. Toj konvencijoj dalyvavo apie keturi tūkstantai Amerikos bankierių. Jiems labai patiko, kuomet Virgil Jordan užgiedo: "Kiekvienam inteligentiškam asmeniui turi būti visiška aišku, kad Amerika dalyvauas kare... Kokios nebutų šio karo pasekmės, bet Amerika pradeda savo imperialistinę karjerą."

Kaip matote, jo kalba tiek jau atvira, kiek ir ciniška. Jis nieko nevynioja į bovelną. O tas ką jis kalba, tai visų ekonominių rojalistų kalba.

Ar manote, kad Washingtono valdžios atstovai užprotestuos prieš tokius pareiškimus? Nereikis jų baiku.

Jordan'o muzika yra jų visų muzika.

Meksikos Fronte

Meksikos Mieste įvyko milžiniška demonstracija, kurioj dalyvavo arti šimto tūkstančių žmonių. Meksikos darbo žmonės minėjo trijų metų sukaktį nuo to laiko, kada Meksikos respublika nacionalizavo žibalo versmes, kuo buvo labai įskaudinti Amerikos ir Anglijos žibaliniai interesai. Jie dar kartą pareiškė: Meksikos žibalas yra tautos nuosavybė. Tą nuosavybę neisplėš iš meksikičių jokios kitos valstybės imperialistai.

Demonstrantai nešė plakatus ant kurių buvo užrašyta: "Nei vieno žingsnio atgal nuo revoliucijos užkariavimų!" "Žibalo problema turi būti išspręsta, nepažeidžiant šalies suverenumo!"

Demonstracijoje dalyvavo jaunimo organizacijos, valdiškoji Meksikos Revoliucinė Partija, Komunistų Partija ir daugelis kitų organizacijų.

Meksikos liaudis dar kartą įrodė, kad ji vieninga ir kad ji mokės ginti savo šalies reikalus.

Charakteringa, kad toj demonstracijoj matėsi ir plakaty su reikalavimu išlaisvinti Browderį ir Luis Prones. Bet tas parodo, kad Meksikos žmonės labai susirupinę tų dviejų kovotojų likimu.

Nuo balkono savo rumų j demonstruojančią minią žiūrėjo ir prezidentas Avila Camacho. Jam gal ji ir nepatiko, bet jis ją sveikino.

Clevelando "Dirvoj" (Nr. 12) Karpjus negal atsi-dauginti nei Smetona nei jo pavaišinimui surengtu bankietu New Yorku. Jis pa-duoda tūlus punktus Smetonos pavirozijimų. Keli iš jų tikrai įdomūs:

APŽVALGA

PLUNKSNOS BANDITAL. Po liepvųjų kolonijas važinėja žymiausias lietuvių tautos pianistas. Piano muzikos žinovai labai gražiai atsiliepa apie jo koncertus. Taip buvo New Yorke, taip buvo Chicagoj, taip buvo Clevelande.

Bet kaip apie Vytauto Bacevičiaus koncertus atsiliepa socialdemokratai? Atsakymą rasite "Naujienose" ir "Keleivyje". Tai plunksnos banditų atsiliepalim. Savo chamizmu jis pralenkia net prisagerčius įnovjaukius.

Nežiūrint to, kad piano muzika yra pati sunkiausia muzikos dalis, Chicagoj ir Orčestra Hall susirinko tūkstantis rinktinės publikos. Publika užsilaukė kultūriškai. Muzikalai kritikai apie Bacevičiaus koncertą atsiliepė labai prielankiai, su viena tik išimtim. "Vilnis" jau buvo įšaltinta jų pareikšta nuomonė.

Bet štai, per duris įsilaužia socialistinis padužas. "Naujienų" Nr. 65 jis surinko:

"Publika buvo viena iš nekultriskiausių ir jokio supratimo apie muziką nepa-rodė. Kalbėjo, juokėsi, tiesiog be susilaikymo... Salėje sėdėny nu daugiau žmonių negu pilnų..."

Toliaus be jokių ceremonijų užveža ir pianistui Bacevičiui. O pabaigoje išniekina Kanklių Chora kaipo "komunacišką".

Kuomet lygini šį "Naujienų" "raportąž" kad ir su Klerikalų "Draugo" atsiliepiumu, tai "Draugas" pasirodė daug mandagesnis. Bent jau nesiplovoja.

Tuo pat banditizmu peršvinkęs ir "Keleivis". To laikraščio Nr. 12 tūlas Kūjų Vincas rašo:

"Girdėjan iš radio skelbimą, kad Chicagoje lietuviški Stalino agentai... siuntinėja po kolonijas kažkokį muzikantę, kurį jie vadina 'professorium' ir ruošia jam komunistų propagandos suelgas, pavadintus koncertais ir kviečia lietuvius pažiūrėti tos keikenybės. Už pamatymą reikalauja įžangos net iki \$2.00."

Po to tas gaivalas užsi-puola ant tūlų Chicagojos radio programų vedėjų, pravaržuodamas jų programą "žydiškai lietuviškoms" ir savo, atspirausnt, raštą užbaigia šnipų maršu, dar kartą išvadinamas Bacevičiaus koncertus "jomar-kais".

Nusmukt iki tokio plunksnos banditizmo gali tiktai gaivalai, kurie galutinai atsiseivėkino su kultūriškumu.

Meno srityje tai tikri barbarai.

PAS SMETONAIŽIUS.

Clevelando "Dirvoj" (Nr. 12) Karpjus negal atsi-dauginti nei Smetona nei jo pavaišinimui surengtu bankietu New Yorku. Jis pa-duoda tūlus punktus Smetonos pavirozijimų. Keli iš jų tikrai įdomūs:

"Aš ne tušiom rankom pas jus atvažiavau—aš atvežiau jums Lietuvos vėliavą! Kai Lietuvos pulkas atsiskė ginties, aš paėmiau vėliavą ir išsivežiau."

Ką tas reiškia? Pats Smetona, vadinasi, pripažysta, kad Lietuvos kariuomenė nėra su juo. Žodis "pulkas" reikią suprast kariuomenė. Tuo būdu kariuomenės vadovybė pareiškė jam nepa-tikėjimą. Jei Smetona tu-rėtų bent kiek sarmatos, tai jis daugiau nesirodytų žmo-nėms. Bet juk žinoma, kad smetoninė veislė nieko bendro su padoriais žmonėmis neturi.

Vienoj vietoj savo kalbos Smetona veptelėjo:

"Prašu, reikia tikėti... kur yra pastatyti žmonės, ten yra ir darbas..."

Mirabelio Dvaras

Ant vieškelio einančio iš Kupiškio į Skapiškį, 5 verstai į rytus nuo Kupiškio riegos Mirabelio dvaras. Jo savininkas, tai plačiai "Vilnyje" aprašytas Platielių dvaro savininkas Grafas Szuazelis.

Sis dvaras, kaip ir daugelis kitų Lietuvos dvarų, turėjo milžinišką plotą miško, kurį paroduodavo ir užsienius, o aplinkinės valstiečiai gaudavo tik šak, žinoma, už darbą. Dideli plotai gražios žemės, labai didelis sodas, dideli ponų trobesiai ir kiti dvaro būdiniai ir kumėdži-ordinaraičių į žemę sulaukęs žuodžius. Žuodžiu, dvaras kaip ir daugelis kitų dvarų.

Kas atkreipdavo pračiųjų aty-dątai "Pilkėnais" apie 5 hektarių pločio ir apie 40 pėdų aukščio. Tuojaus už kalno buvo proporcionali dydžio duobė.

Apie šį kalną buvo daug visokių legendų. Šį kalną suplytėvę kūrė kepturėmis žemės nesėdami. Po tuo kalną esą daug katakombų ir visokių kambarių. Tuose kambariuose esą sūdetą daug visokių stovylių. Tos stovylios buvusios dvaro sodne ir labai nemorališkos.

Vienų sykį dvarc lančėsis vietos kunigas ir patėmijęs tas stovylias pasakęs ponui, kad neturintis sykiau su stovylioms bugišs pekoje. Ponas tuojaus už bizno, kunigas bėgt, ponas vy-tis. Bet kunigas buvęs jaunesnis už poną ir pabėgęs.

Mėgiamiausias budas hausti savo laudžiavimams, tai išdegtuoni nelaimingai ir apipilti plunksnomis. Vėliaus liepdavęs lipiti į medį ir kukuoti, o ponas pasiimdavęs šautuvą ir šaudavęs.

Aukščiaun minėtas pilkėnais ir šale jo esanti duobė buvo trikampiu išsikūsiu į Kuosenų kalno laukus. Valstiečiai dirbo savo žemę rėžiais (kupiškiečiai sakydavo šniurais), tai šis trikampis darė labai daug nepa-raukumų. Vienu tarpu valdžin absiumtu matininką (kamarninką), kad ištiesius rubežų tarpe dvaro ir kaimo žemę. Nega-fėdami papirkti matininką, su-remę baity ir užsikvietė matininką. Žinodami jį turint aukš-čią temperamētą, jėrzių, įjykie matininką iki tokio laipsnio, kad jis pagriebęs peilį ir smogęs vienam iš pono dvaro vir-sininkų.

Tai padarius beliko vienintelė slyga išsigelbėjimui iš nelaimės—ta trikampė palikta taip kaip ir buvus.

1904-5 m. revoliucijos bangos praėgė ir per Lietuvą pasireiškėdamos prasalinimu senųjų valstiecius viršaičių, raštinkū, monopolų apdaužimui ir dvarų darbininkų streikais. Neaplenkė streikas ir Mirabelio dvaro. Mė-tė visi dirbti ir paskelbė savo reikalavimus. Kaip visur streikuotojas atsirado skelų. Naktinis arklų sargas ir vienas kumetis ne tik kad nenorėjo prisidėti prie streiko, bet dar pranešėjo

žuodžius spaudos darbuotojus Konečius, kuris ilgus metus maitino laudį, jo paties žuodžias liant, "apmokėtė melu", garbino biurausius darbo žmonių tironus. Pats Konečius asmeniskai irgi panašus į buržuazinę spaudą: nusigė-ręs, usivalikojęs, be jokios vertingės idėjos. Tačiau jis nėra visi nepabepatiosamas. Jis nori dar pakilti iš to buržuazinio purvo, nori būti reikalingu žmogum, nes kaltas, girdi, buvo ne jis, bet "tas silbinas, kuris buvo priverstas sau tarauti."

A. Maginskas sako, kad "Raštiose" yra ir trūkumų. Juose dar nepasiskayta kiek konkrečiai apie rašytojų dienos uždavinius, apie literatūrinį palikimą ir tūlus kitus klausimus.

Ant paties pabrėžia, kad "Raštiose" yra ir trūkumų. Juose dar nepasiskayta kiek konkrečiai apie rašytojų dienos uždavinius, apie literatūrinį palikimą ir tūlus kitus klausimus.

Ant paties pabrėžia, kad "Raštiose" yra ir trūkumų. Juose dar nepasiskayta kiek konkrečiai apie rašytojų dienos uždavinius, apie literatūrinį palikimą ir tūlus kitus klausimus.

Ant paties pabrėžia, kad "Raštiose" yra ir trūkumų. Juose dar nepasiskayta kiek konkrečiai apie rašytojų dienos uždavinius, apie literatūrinį palikimą ir tūlus kitus klausimus.

Ant paties pabrėžia, kad "Raštiose" yra ir trūkumų. Juose dar nepasiskayta kiek konkrečiai apie rašytojų dienos uždavinius, apie literatūrinį palikimą ir tūlus kitus klausimus.

Ant paties pabrėžia, kad "Raštiose" yra ir trūkumų. Juose dar nepasiskayta kiek konkrečiai apie rašytojų dienos uždavinius, apie literatūrinį palikimą ir tūlus kitus klausimus.

Ant paties pabrėžia, kad "Raštiose" yra ir trūkumų. Juose dar nepasiskayta kiek konkrečiai apie rašytojų dienos uždavinius, apie literatūrinį palikimą ir tūlus kitus klausimus.

Ant paties pabrėžia, kad "Raštiose" yra ir trūkumų. Juose dar nepasiskayta kiek konkrečiai apie rašytojų dienos uždavinius, apie literatūrinį palikimą ir tūlus kitus klausimus.

ponui kas streiku valdovauja. Musų kaimynas J. Madieks tu laiku buvo Panevėžio rajono, Kupiškio apielinkės Social-demokratų Partijos organizatorium. Pasitęgė dikta pagelbiną neukę i dvaro ganyklas pasventinti arklų sargą, o mano tėvi įsakė nuėti pas streiklauziančių kumetį išdauzyti jam rankas ir pasakyti, kad jeigu jis nesiliaus liezuavęs, tai ir jam taip bus, kaip arklų sargui. Bet jam besiantarin priekumeio bakuzės šunys pradėjo loti ir jis bijojęs arklau eiti, bet metęs kokį tai objektą į langą. Šitkai suskambėję ir jis paslėpėds namų link.

Tai tiek apie Mirabelio ir jo savininką grafą Szuazelį. Reikia tikėtis, kad skriaudoms panaikinti ir žemė sugrąžinta lietuvim, kurie ją per ilgus laikus dirbo. Ypatiskai nam norėtūsi, kad kokia nors įstaiga pasiraustu po pilkėniniu, gal ten ir rastų ką nors žingeidaus.

J. P. Stanikas.

La Porte, Indiana

Parėmė Pažangią Spaudą

Sub., kovo 15 d. drg. Smitų naujam name, laportiečiai lietuviški fermeriai turėjo draugišką vakariene. Svečiu buvo iš South Bend, La Porte, Beverly Shores, Michigan City ir Michigano valstijos artimesni fermeriai. Viso dalyvavo apie 50 ypatų. Pasivalgė skanios vakariens vieni šoki, kiti dainavo, treti vaišino, o dar kiti diskutavo begėnaciš klausimais. Nuolai-ka buvo draugiška. Tik apie 2-3 val. ryte svečiai pradėjo skirstytis namo.

Vakariene rengta ALDLD 36 kl. Gauta 2 nauji nariai. Be to, nutarta paxistis "Vilnius" hazarui ir "Laisvės" jubilėjais atžymėjimui pasveikinimui.

Tikiuosi, kad nepasukutinis laportiečių parengimas, Ateityje bus pasirupinta gera muzika dėl šokių.

Šioj apielinkėj stumoma šovinių liodavimo dirbtuvės į pietus nuo La Porte. Darbas pradėtas perėitį rudeni ir jau pusėjaini gerai pastumėtas priekyn. Manoma anksti rudenyje užbaigti. Trobesiai statomi maži, kad nelaimė įvykus nenukentėtų daug. Sakoma, kad užbaigtose dirbtuvėse dirbs apie 1,000 dirbinkū. Apart liodavimo šovinių, busiā ir ledumonio parako dirbtuvės.

Apikacijos prie dirbimo vi-duje jau priima ir dabar, bet darbas busias pradėtas apie rugpiucio ar spalio mėnesius.

Prie dirbtuvių statymo jau dirba apie 2,000 darbininkų ir dar apie tiek išims. Darbas reikią gauti per A. D. Federaciją. Kitai sakant, jei nori darbą gauti, turi įstoti į uniją.

CIO buvo pradėjus piketuoti kontraktorių, kad samdytu ir jos narius, bet nepavyko tos teisės išsikovoti.

Laportiečiai.

Vilniaus Filharmojos Veikla

Vilnius (Elta). — Lietuvos T-SR Valst. Filharmonija gavo iš Minsko—Gudijos TSR kvietimą atvykti į Minską. Tačiau artimausiu laikui šiu maloniu kvietimu mūsų Filharmonija dar negalime pasinaudoti, o turi jį atidėti kiek vėlesniam laikui, kada galutimui bus tam reikalui pasiraušusi. Ta proga Valst. Filharmonija pakvietė pirmiau atvykti į Tarybų Lietuvų Gudijos T-SR Valsybėje Filharmonijai. Pastv. Filharmonija jau sudarė valstų savo koncertų planą. Ketvirtadieniais bus simfoniniai koncertai, sekundieniais—populiarieji, o pirmadieniais — koncertai kaune.

Židiki Valscius

Sunki ir skaudi židiki valscius darbo žmonių praėjus. Valsciai buvo 40 dvarų, kurie kaip koks šimtakojis savo čiuplikiškais laikė sugniauztus darbininkus ir darbo valstiečius. Dvarai užkūtas darbo žmones laikė "dievo baimėje", didžiausioje, nesirendamoje tamsybėje, prietarose, skurdė, nevylyje.

Darbo žmonės kas darbo—dirbo užsimūšimai, po darbo našta lūždami. Bet buvo ir daug bedarbių, kuriems ir juodos duonos kėpimas buvo retai salaukiamas gardumynas.

—Apie 20 metų buvau bedarbiu,—sako Kostas Pakulis, dabar gyvenęs Židikuose.—Negačiau gauti buto, nes neturėjau pinigų. Tad gyvenau lušnelėje, kurioje padoresnis valstietis ir gyvulių nelaikytų. Daug dienų per tą laiką esu nevalgęs, nes turėjau pirma pasirūpinti, kad mano 7 vaikukai nors duonos plūtą gautų. Tarybinė vyriausybė išgelbėjo mane iš skurdo ir vargo. Greit suteikė man darbo prie Lūšės-Židikių tiesiamo plento. Ten uždirbau kasdien iki 10 rublių. Mane su šeima perkėlė į geresni butą iš 2 kambarių ir virtuvės. Be to, dar man davė 2.88 ha. žemės netoli miesto, kur pavaršarį statysiu savo namelius. Už viską esu neapsakomai dėkingas drg. Stalinui ir Tarybų vyriausybei.

Buvę kumčiai, mažžemiai, čjo vieninai balsuoti ir, nors tuo atstodkoti už gultų darbų, žemę ir skiriamą paskolą.

Židiki valscius naujakuriamis yra paskirta 100,700 lity paskolos. Be to, Tarybų vyriausybė rūpinasi ir šio valsčiaus darbo žmonių švietimo reikalais. Išsteigęs kultūros židynus, kurio vadovu drg. Buagui pavesta organizuoti suaugusiųjų švietimo įstaigas. Jis prie kiekvienos pradžios mokyklos įsteigė suaugusių kursų. Į šiuos kursus yra įsirašę nemažai žmonių, kaip tai: Židiki mieste—108, Pikelnuose—87, Lušėje—70, Renavoje—60, Ukrainuose—60, Juodeikiuose—30 ir Bačalnuose—30 asmenų. Kursuose dėstoma lietuvių, rusų kalbos ir skaičiavimas. Židiki mieste suaugusių kursuose dėstoma ir Stalino konstitucija. Kursų lektorius yra pradžios mokyklos mokytojai. Jie, dieną atidirbę pradžios mokykloje, kiek pailsėje, vakare rūpinasi suaugusiųjų švietimu.

Benušaičių valst. ūkyje ir Židikuose prie bibliotekos įsteigtos skaityklos. Be to, šiomis dienomis steigiamos skaityklos Dapšiuose, Lušėje, Petračiuose, Ukrainuose, Senniestyje ir Renavos valst. ūkyje. O Renavos ir Pikelių miest.,—net bibliotekos su skaityklomis.

Židiki valsčius gydo savo žaidžius, trupina praieities likučius ir kuria tokių gyvenimą, kurio galima būtų džiaugtis, kuris reikštų tikrais kūrybiniais darbo žmonių laimėjimais savo ir Tarybinės Tėvynės labui.

Wisconsino Žinios

Patinka "Vilnyje" Raštai Apie Lietuvą

Milwaukee, Wis.—Labai dėkingas vilniečiams, ypatingai drg. Abekui, kad pakalbino mane užrašyti "Vilni". Kaip išbaigę prenumerata, tai štai ir vėl siunčiu penkinį, kad nepraleisti nei vieno numerį.

Man pačiam ir mano žmonai labai patinka "Vilnyje" telpanči straipsniai apie Lietuvą. Maniškė abelinai mėgsta skaityti gerą literatūrą. O jei randa ką nors iš gimtinės, Trakų apskrčio, tai dar maloniau.

"Vilnis" mes nei vieno egzempliorio nenumetame, bet duodame pasiskaityti kaimynams. Nevenias ir jų užsiprenumeruoti, bet labai sunku su kapitalu.

Gal niekur kitur Amerikoje lietuviui nėra taip sulenkėję, kaip Milwaukee'je. Mat, čia nuo senai lenkais apgyventa, o kartu besimaišydami ir lietuvių daug sulenkėjo. Lietuviai čia didžiojoje tikintys katalikai.

Su pagarba,

J. Tamošiūnas.

MAZIUKAS TEISEJAS DIDENIS IR UZ AUKSCIAUSIA TEISMA.

Netik Wisconsino aukščiausias teismas, bet visos šalies aukščiausias teismas jau senai yra išsprędę, kad niekas negali uždrausti pikietuoti įmonę, kurios darbininkai streikuoja.

Bet štai vietos buržuaziniuose lapuose pasirodo "atviras laiškas," kurį pasirašo šeši kunigužiai ir persergsti "publika," kad jie su gelbėjimu streikių netik bendra neturi!

Priežastį to paduoda, kad, girdi, CIO unija skelbia, jog streiko kaltininku yra kompanija, o ne darbininkai. Kaip ir pritinka "dvasiškiams," jie su tuom nieku būdu negalį sutikti.

Tie šeši dvasininkai, kaip jų vardus paskelbė Hearsto "Sentinel", yra sekami:

- Clinton ir Terre Haute, Ind.—24-25 kovo.
- Dayton, Ohio—26-27 kovo
- W. Virginia—28-29
- Pittsburgh, Pa.—30-31 kovo ir 1 balandžio
- Youngstown, Ohio—2-3 bal.
- Akron, O.—4 bal.
- Cleveland, O.—5-6-7-8 bal.
- Toledo, O.—9-10 bal.
- Detroit, Mich.—11-12-13-14 bal.
- Saginaw, Mich.—15 bal.
- Scottville, Mich.—16-17-18 bal.
- Grand Rapids, Mich.—19-20-21 bal.
- South Bend, Ind.—22 bal.
- Gary, Ind.—23 bal.

"Vilnis" Administracija.

Ateinančiais metais Vilniaus apielinkų durpynuose numatoma išekspluatuoti apie 300,000 tonų durpių. Eksploatacijai vadovaus Vilniaus miesto V. K. Ukio dalis.

Trukšmas Valstijos Senate

Madison, Wis.—Pereitį penkdių valstijos senate įleiktas raportas apie padėtį mūsų sostinėje. Raportą perskaitė specialūs komisijos galva August Frey. O trukšmas kilo dėlto, kad raporte rekomenduojama kuogreičiausiai pavaryti iš vieto bent 16 aukštų valdžios pareigūnų.

Išgirdę tai senatoriai ant syk po kelis pradėjo kalbėti—vienai už, o kiti prieš. Bent pora jų atštriai smerkė patį Frey už "šniukštinių" kas dešimt valdžios įstaigose.

Nors klausimas pasiliko neišspręstas, bet negardaus "poko" paskleidė devynias galybes. Girdėti, kad nekurię įtartieji valdininkai jau rengiasi rezignuoti pirmiaus, negu bus su gėda išmesti.

—Politikas.

Tai Tikrai Kunigiškai!

Milwaukee, Wis.—Kelios savaitės atgal čia susiorganizavo piliečių komitetas pagelbėjimui streikiariam Allis - Chalmers įmonėj. Tame komitete buvo ir tebėra keliolika kunigų.

Bet štai vietos buržuaziniuose lapuose pasirodo "atviras laiškas," kurį pasirašo šeši kunigužiai ir persergsti "publika," kad jie su gelbėjimu streikių netik bendra neturi!

Priežastį to paduoda, kad, girdi, CIO unija skelbia, jog streiko kaltininku yra kompanija, o ne darbininkai. Kaip ir pritinka "dvasiškiams," jie su tuom nieku būdu negalį sutikti.

Tie šeši dvasininkai, kaip jų vardus paskelbė Hearsto "Sentinel", yra sekami:

- Clinton ir Terre Haute, Ind.—24-25 kovo.
- Dayton, Ohio—26-27 kovo
- W. Virginia—28-29
- Pittsburgh, Pa.—30-31 kovo ir 1 balandžio
- Youngstown, Ohio—2-3 bal.
- Akron, O.—4 bal.
- Cleveland, O.—5-6-7-8 bal.
- Toledo, O.—9-10 bal.
- Detroit, Mich.—11-12-13-14 bal.
- Saginaw, Mich.—15 bal.
- Scottville, Mich.—16-17-18 bal.
- Grand Rapids, Mich.—19-20-21 bal.
- South Bend, Ind.—22 bal.
- Gary, Ind.—23 bal.

"Vilnis" Administracija.

Ateinančiais metais Vilniaus apielinkų durpynuose numatoma išekspluatuoti apie 300,000 tonų durpių. Eksploatacijai vadovaus Vilniaus miesto V. K. Ukio dalis.

Community hažnyčios klebonas Raymond Hewing; baptistų kunigas Fred Erion, iš West Allis; metodistų kunigas O. L. Merritt; zionistų baptistų kunigas I. M. Coggis; evangelistų kunigas Wm. H. Schlinnmann ir baptistų kun. Dr. E. Leroy Dakin.

Kolei kas, Romos katalikų dvasiškijsa viesiai dar nepasikė prieš streikičius.

—Streikičius.

Valdininkų Nominacijos

Labai Paaugo Balsų Skaičius Už Komunistus

Milwaukee, Wis.— Neseniai šioj apielinkėj įvyko nominacijos į įvairius valdžios ūrėdus. Kaip visuomet, kandidatus išstatė įvairios partijos ir tik dalis jų tepasiliko ant baloto rinkimams, kurie įvyks balandžio 2 dienę.

GEO. ŽILIUS

JEWELER - LAIKRODININKAS

Taisau laikrodėlius ir užlaikau didelį pasirinkimą gražadaičių.

2116—52nd Street

SOUTHWEST FOOD MARKET

POVILAS SPRINDIS, Sav.

Grosieris—parinkta mėsa—daržovės—vaisiai. Žemiausias kainos ant parinktų produktų. Specialis pardavimas ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais.

6603 — 33rd Ave., Kenosha, Wis.
Phone No. 2-1415

Sterling House

5601—24th Avenue

Užlaikome smagių užeiğų. Patarnaujam su skaniais gėrimais ir užkandžiais.

VLADAS SHLEGERIS ir JONAS RYSHKUS, Sav.

SHEBOYGANO BIZNIERIAI

Padarykite Taisyklę Atlankyti

John Richter's Taverną

Penktadieniais žuvis, šeštadieniais—švištena. 14 oz. 5c.; degtinė 10c.

1635 Indiana Ave., Sheboygan, Wis.

JURGIO AŽUKO TAVERNAS

Smagi užeiğa liuosam laikui praleisti su draugais.

1013 S. 10th St., Sheboygan, Wis.

MILWAUKEE BIZNIERIAI

Phone Orchard 1535 Atdara dienį ir naktį

WHITE EAGLE HOTEL

MICHAEL WASILEWSKI, Sav.

Kalbame lietuviškai. Kambariai dieni ar savaitei.

738 W. Maple St., Milwaukee, Wis.

Karsčiausias vajujs čjo už kandidatus į mokyklų taryba. Jų buvo net 41, o išrinkti reikia tik 5. Kandidatų tarpe buvo aštuoniolios moterys. Viena jų plačiai

KENOSHA BIZNIERIAI

Meš Grode pagradinam. Visokis dailės—kultūros darbas yra atliekamas prityrusių rankų.

Charm Beauty Salon
6819—14th Avenue
Phone 2-3602

LaFaire Beauty Salon
3103 — 60th Street
Phone 2-4869
Savininkė
WILMA LESKOWICZ
ARMINDA FARIZ

žinoma komunistė Mrs. Elizabeth Blair. Mrs. Blair kandidatavo sekama platforma: veltai pietus ir pienas mokyklose neturintųjų tėvų vaikams; veltai mokyklų vadovėliai. Nominacijose Mrs. Blair negavo gančino skaičiaus balsų, kad butų padėta ant baloto rinkimose, bet paliginant su peralais balsavimais, skaičius bal-

WAUKEGAN BIZNIERIAI

P. Dauderio Duonkepykla ir Krautuvė
719—10th Street
NORTH CHICAGO

Duona geriausios rusies, kėksai tikras gardumynas. Specialiai gaminam vestuvėm ir visokiom parėm.

A. BITVINSKO BUČERNE IR GROSERNE

711—8th Street

Maistas šviežias ir pirmiaelis. Sąžiningas ir draugiškas patarnavimas.

A. PETKAUS

BUČERNE IR GROSERNE

564 Caroline Street

Užlaikome šviežių mėšų ir kitus valgomus produktus.

Jos. Joslun

LIETUVIS SIUVĖJAS

108 South Genesee Street

Siutus padarome ant užsakymo. Taipgi valome, prosiname ir pataisome.

F. KRISUNAS

PEILIŲ SPECIALISTAS

927 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill.

Išdirbu geriausius peilius: duonai riekti, mėšai piauti, medžioklei ir kitokius. Laišku prisiuskite nupiešę modelį, kokio norite. Padarę jus prisiusiu: gavę, apžiūrėję ir išbandę gerumą—siųskite pinigų.

Mano darbo peiliai parduoda: Kenoshoj: pas Leo Rock, 22nd Ave. & 52nd St. Waukegan: McAllister & 10th St., Drugstore.

BILL'S GREEN BAR TAVERN

Vieta, kur visus maloniai priima.

DIRECT DRAW BEER
Sav. B. J. MASILUNAS

820-822 Tenth Street
WAUKEGAN, ILL.

Glen Flora Tavern

922 Glen Flora Avenue

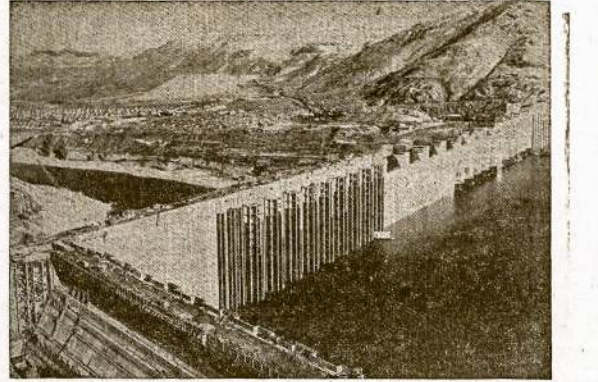
Telefonas Ontario 3085.

Cia gausi geriausių ir skaniausių gėrimų. Sav. STANLEY ir MORTA PAURAZ.

ACME

BUILDING MATERIAL and COAL CO.

1405 Belvidere St.,
Phone Ontario 8245

Didžiausias pasaulyje tvenkinys—GrandCoulee Dam—jau baigiamas. Tvenkinys budavojamas skersai Columbia upę, Washingtono valstijoje. Budavojamas jis federalės valdžios lėšomis ir atsisė \$118,000,000.

Dargaičių
Byla

Kad Nariškinai Nesugrižtu

Rašo
P. SILTAKIS

(PABAIGA)

Tas neteisings sprendimas, pasiremiant kaž kokiomis 1847 metų duomenimis, kurių niekas iš gyvų dargaitiškių neatsiminė, Dargaičių valstiečius labai įskaudino. Jie žinojo, kad Gurbmiškis ir Mažuoliškis priklausė jų valdytai žemės normai ir už juos jie jokių nuomų atskirai nemokėjo.

Dargaičių valstiečiai nusprendė nenusileisti. Jie pasiuntė kitą skundą dėl neteisingo sprendimo.

1866 metais buvo paskirta antroji patikrinamoji komisija ankstyvesnių sprendimų teisėtumui iširti. Bet ir antroji patikrinamoji komisija žinojo, kad jei jų sprendimas Dargaičių valstiečiams nepatinka—jokia bėda. Bet jei sprendimas nepatinka ponui Nariškinui, artimam caro rūmams aristokratui, tikrai bus bėda ir nemalonu, pagaliau—ir nepelninga. Dargaitiškių teisėti reikalavimai buvo atmeti.

Atrodė beviltis dalykas valstiečiams bylinėtis su galinčiuoju Nariškinu ir jo gardžiai prilakintais caro valdininkais carinamiame teisme. Bet Dargaičių valstiečiai pasiryžo žemės vidurį prisikasti, bet savo teises apginti.

Čia priėšas ir apgulo Dargaičių tvirtovę, laukdamas, kad jos išbėdėjusios įgulos likučiai išskels pasidavimo ženklą.

Dargaičių valstiečių skundas pradėjo ilgai ir painiai keliuone po carinio teismo įstaigas.

Nuo 1875 iki 1885 metų dargaitiškių skundą svarstė taikos tarpininkas, taikos teisėjų suvažiavimas, Kauno „gubernskos prusitsvijos“, byla pabuvojo Peterburge—senate ir vidaus reikalų ministerijoje.

Dargaitiškaiki niko gero nepesė. Dargaitiškių skundas vėl pradėjo keliuone ir iki 1902 metų keliaavo iš Šiaulių į Kauną, iš Kauno į Peterburgą, iš Peterburgo vėl į Kauną. Dargaičių byla valkiojosi taikos teisėjų suvažiavimuose, „gubernskos prusitsvijoje“, senato staliuose, įvairiose ministerijose. Visur buvo surandami kokie nors „kablukai“ bylą vėl kur nors pasiūsti, delsiamai pasvarstyti, vėl kur nudėti.

Ir kiekvienas tų teismų veikėjas, žinoma, laukė, kada tie nelemti Dargaičių nuskuverčiai išskels rankas: „pasiduodame!“ Daugelis iš pirmuosius skundus padavusių dargaitiškių jau senai gulėjo po žemėmis, kiti, tuo metu vaikais buvę, į žemę linko, bet tėvų pradėtą kovą jie varė toliau, pavesdami ir savo vaikus jos nenutraukti.

Storėje Dargaičių bylos knygoje minimos datos: 1903, 1908, 1910, 1911, 1912 metai ir po keliolika kartų vis tos pačios „gubernskos prusitsvijos“, senatas, apskrities suvažiavimai. Rezoliucijos, įstatymų paragrafai, sprendimai, atskiros nuomonės, paaiškinimai, paakinimai, protestai...

Bylai pertrauką padarė pirmasis imperialistinis karas, po kurio negrįžtamai praeitūn nugarėjo visos „gubernskos prusitsvijos“ ir senatai.

Kuriasi Lietuva. Paskelbiama žemės reforma. Dargaičių valstiečiai viltingomis akimis žiūri į naujus įvykius: nebėra Nariškinio, nebėra jo poperkaimų teisėjų, nebėra žemų ir aukštų teismo instancijų, kuriose taip aiškiai buvo jaučiama visagalinio Nariškino ranka.

Sava valdžia pagaliau pripažins teisėtus Dargaičių valstiečių siekimus apginti ir apsaugoti savo žemę, neapsiplaudys kapų tų, kurie pirmieji pakėlė kovos su neteisėbe vėliavą.

Kaip žiuriai apsiriko Dargaičių valstiečiai!

Nariškino nebebuvo, bet jo dvasia pasirodė likusi gyva ir pradėjo gana energingai veikti.

Pagal buržuazinės žemės reformos įstatymą šiaulių apskrityje iš Nariškino buvo nusavinta 24,334 hektarai miškų.

Dargaičių valstiečiai nuleido rankas pamatę, kad ir jų Gurbmiškis su Mažu-

liškiu pateko į tuos nusavintuosius 24,334 ha. Tai buvo nelauktas ir žiaurus nusivylimas.

—Negali būti!—kalbėjo vienas kitam apstulbę Dargaičių valstiečiai.

Bet taip buvo. Kai jie pradėjo į Gurbmiškį ir Mažuoliškį leisti gyvulus pasiganyti ar ten kokią šaką pasikirsti, jiems buvo surašyti protokolai už valdinio miško trempimą, už valdinio medžių vogimą.

Nekartą dargaitiškiams buvo atėjusi mintis moti ranka ir pasiduoti—tesizina. Bet atsisardavo kuris nors vienas, įkvepiąs kitiems kovingumą ir energiją tęsti protėvių ir tėvų pradėtą kovą dėl savos žemės.

1923 metais senoji byla vėl buvo iškelta iš vortininkių. Kova atsinaujino. Dargaičių kaimo 13 valstiečių Šiaulių taikos teisme iškėlė bylą žemės ūkio ministerijai, prašydama teismą Gurbmiškį ir Mažuoliškį pripažinti jų, dargaitiškių, nuosavybe ir išskirti juos iš ministerijos valdomų plotų. 1924 metais Šiaulių taikos teismas Dargaičių ieškinį patenkino. Rodėsi, pagaliau kova laimėta.

Bet Nariškino dvasia buvo budri. Ji dargaitiškiams greit pakisio koją.

Žemės ūkio ministerija apeliavo į Šiaulių apygardos teismą, prašydama taikos teismo sprendimą panaikinti.

Ta byla Šiaulių apygardos teisme išguldė nuo 1924 iki 1937 metų dėl labai savotiškų priežasčių.

Kadangi ieškovų buvo keliolika žmonių, tai iki bylai nagrinėti skirtos dienos kuris nors iš ieškovų mirdavo. Byla buvo atidedama, iki įstėjusie misuotojo ieškovo apėdėdina. Taip atsitiko kelis kartus. Be to, tai viena, tai kita bylininkų pusė parašydavo bylos svarstyti atidėti iki jį surinks trūkstantus duomenis.

1937 metais Šiaulių apygardos teismas žemės ūkio ministerijos apeliaciją atmetė. Žemės ūkio ministerija bylą kasavo Vyr. Tribunalui, kuris apygardos teismo sprendimą pakeitė ir bylą grąžino jam dar kartą svarstyti.

1939 metais Dargaičių valstiečiai nusprendė, kad tą ilgą ir sunkią kovą, tiek vargo ir lėšų jiems ir jų tėvams kaštavusių, jų nauai išspręst smetoninis seimas. Dargaitiškaiki prašė seimą paveikti žemės ūkio ministerį, kad jis atsiimtų savo apeliaciją ir ginčijamus sklypus jiems atiduotų.

Nariškino dvasia tebebudėjo!... Pusiau nusileisdama ministerija siūlė Dargaičių valstiečiams mažesnį ginčijamąjį sklypą—„Gurbmiškį“, jei jie visiems laikams atsisakys nuo didesniosios savo ieškimo dalies.

Bet pasirodė, kad Dargaičių valstiečiams per visą laiką nuo 1921 iki 1940 metų už malkų pasikirtimą ir gyvulių ganymą ginčijamuose sklypuose buvo surašyta tiek protokolų, jog bendra baudų suma sudarė 77,152 litai 27 centai! Ministerija išsąngando, išsigando ir Dargaičių valstiečiai, kurie tokią sumą kažin ar būtų įstengę sumokėti net visą turtą pardavę.

Žemės ūkio ministerija vėl visą reikalą grąžino teismui.

Ta nuostabi byla, galima sakyti, prasidėjusi 1861 metais, baigėsi tik dabar, 1941 metais, Nariškino dvasią visiems laikams iš Tarybų Lietuvos išvijo. Kaip jau žinoma, LTSR Aukščiausios Tarybos įsakų Dargaičių valstiečiams grąžintas Gurbmiškis su Mažuoliškiu, panaikinta ir jiems gręšusi bauda 77,152 litai sumai.

Šiandien Dargaičių ir tūkstantai kitų tokių pat Tarybų Lietuvos valstiečių sudaro teisybę, kurios tiek ilgai negalėjo surasti.

Pasibaigė byla, pasibaigė valstiečių vargas, jų alinimas teismuose.

Dargaičių bylos istorija ir jos finalo aplinkybės bei reikšmė yra įsidėmėtoms kiekvienam darbo valstiečiui, iki 1940 m. birželio 15 d. engtam svetimų ir savų Nariškini. Ji ypatingai įsidėmėtina šiandien Sausio Dvylikta, kada jis eina balsuoti už tai, kad Nariškinai nesugryžtu.

AMATININKŲ ARTELĖS VILNIUJE

Gamybinės artelės ligi šiol organizavo Vietinės Pramonės Liaudies Komisaratas kooperatinių gamybinių artelių skyrius. Dabar šiam darbiui vadovaus Naujų Pramonės Verslo Kooperacijos Organizacinis Biuras prie Liaudies Komisarato Tarybos.

Artelių Skyrius, neturėdamas tinkamo kadro tarnautojų (jame dirbo tik keturi žmonės), negalėjo pilnai išvystyti nei propagandos, nei informacijos, todėl, iš vienos pusės dar ne visi amatininkai šiandien supranta tokių kolektyvų reikšmę, iš kitos pusės, ne visos įstaigos teikė artelėms reikalingą paramą. Nepaisant tokių nepalankių darbo sąlygų, per du mėnesius dirbstrovy artelių skaičius pasiekė nuo 5 ligi 160, be to, dar yra padauta apie 150 prašymų artelėms steigti. Vadinasi, mūsų pavieniai amatininkai, mažųjų dirbtuvių savininkai ir jų darbininkai pradeda suprasti tokio sukolektyvinto darbo naudą, bet geriausia tam organizavimui palarnaus kiti įstaigų patalpa. Turima galvoje pagalba palapomis ir žaliavomis.

Tačiau kai kurių įstaigų tarnautojai, net ir įstaigų vadovai, artelės žiūri kaip į visai privatinę organizaciją, kurioms nėra reikalo padėti. Tuo jie parodo, kad socialinio ūkio struktūra jiems nepalankama žinoma. Jie užmiršta, kad socialistinis ūkis skiriasi nuo kapitalistinio tuo, kad jis tvarkomas pagal ūkio planą. Gamybinį priemonių reikalingumas kaip kiekvienai imonei, taip ir visai gamybos šakai, nusistatomas planu, o visko krašto ūkiu—bendru krašto ūkio planu.

Sostinė Vilnius atsiliko nuo Kauno, pes kauniečiai turėjo vietoje informaciją ir skyrius pagalba, o vilniečiai dėl kiekvieno menkinio turėjo važiuoti į Kauną, kas surišta su išlaidomis ir su laiko gausimu. Skyrius net neturėjo Vilniuje savo struktoriaus. Todėl kai Kaune įregistruoti ir registruojami artelių skaičius pasiekė ligi 90, Vilniuje vos apie 45.

Kaip Vilniuje Artelės Veikia. Iš keturių didžiausių narių skaičium artelių Vilnius turi net tris. Pirmoje vietoje pažymėtina odinių pirštinių gaminimo artelė „Pirstinė“, kurioje susibūrė 398 šios branšos specialistai. Artelė užima dideliam namie tris aukštus, jos adresas Gėlių g-vė 4 Nr. Artelėje vadovuoja operingasis drg. Mielnickas. Vilniaus odinių pirštinių dirbėjų buvo garšis ne tik buvusios Lenkijos teritorijoje. Jie likę gauti užsakymų ir iš kitų socialistinių respublikų, ir dabar jau tokių turi. Artelėje finansuoja Gossbankas. Kitos dvi didelės vilniaus artelės jai: mėsininkų „Mėsa“, kuri turi 50 registruotų narių ir 100 kandidatų, 4 dešrų dirbtuves ir 2 kraunavus; kirpėjų artelė „Darbo kirpėjas“, į kurią susibūrė 45 kirpėjai.

Ketvirtoje vietoje pagal narių skaičių Vilniuje yra kailių dirbėjų artelė „Kailis“, kurios palatpa Elmono g. Nr. 1. Artelėje dabar yra 177 nariai, jos pirmininkas drg. Nicheimas Sadovas. Netrukus artelė liksi pilnai turtu pradėti savo darbą. Dabar privatinėmis užsakymams dirba 2 brigados po 18 žmonių. Ten pat artelė parduoja savo išdirbinčius. Artelė pagedauja darbo ir iš kitų socialistinių respublikų. Toliau daugiau narių turi kepurininkų artelė „Kepurė“ ir vandentiekio, kanalizacijos ir centr. šildymo darbininkų „Vandentiekis“. Pirmoji turi 78 narius, jos dirbtuvė Vokietijų g. Nr. 23, be to, ji turi 5 pardavimo vietas: Didžioji 39, Vilniaus 21, Rudnikų 6, Stepono 10, Kalvarijos 82. Artelė per dieną pagamina 600 kepurų. Savo palatpą ji pasykrė vieną kambarį klubui. Jos pirmininkas drg. Maušė Kogonas. „Vandentiekis“

turi 66 narius. Iš mažesnių artelių paminėtina hatsirvių artelė „Batas“. Artelės pirmininkas drg. B. Bielskis, o jam labai padeda lūbes dirbtuvės savininkas, vice-pirmininkas drg. Ešišokas, kuris visą savo patyrimą skiria kolektyvui labai. Artelėje dabar dirba 33 nariai. Narių skaičius visą laiką auga. Būstinė Vokietijų g. Nr. 21, bt. 8. Darbo dalis, aulininkų skyrius, jau su mechanizacija. Yra kambarys klubui. Artelė gauna užsakymus iš Gostorio ir Lietukio. Taip pat gerą įspūdį daro artelė „Baldai“, Totorių g. Nr. 20, kur vieninągi dirba buvęs dirbtuvės savininkas drg. Chaimas Stražas su savo darbininkais. Artelės pirmininkas darbininkas drg. M. Jutkevičius. Artelė sugeboja padidinti savo turtą, įgijo mašiną ir motorą. Dabariniui metu vykdo „Paramos“ užsakymus.

Pažymėtina keramikos indų artelė „Mėnas“, Tado Kosėnškos g. Nr. 16. Savo kukliomis lėšomis artelės nariai pastatė krosnį su aukštu kaminiu. Tuoj bus padarytas pirmas mėginimas. Artelė liksi aprūpinti Liehuvos TSR rinkti gražias indais. Pirmininkas drg. Boginskis, sekretorius skulptorė Jadvyga Diablikaitė.

Susiorganizavo aukso išsiuvinėtojų artelė „Vainigždė“. Tokių specialistų Vilnius turi 17, tačiau artelė galėtų linkamai dirbti tik gaus žaliavos iš Maskvos. Artelė galėtų aptarnauti Volentorgą. Dar yra Vilniuje tokios artelės, kuriose narių skaičius nuo 10 iki 28: optikų, stiklų šlifavimo ir fuliarų gamybos, Didžioji g. Nr. 10, hakelito išdirbinių „Bekelitas“, Kauno g. Nr. 4, knygy ir sąsiuvinii linuotojų „Linuotojas“, Strašuno Nr. 12, dantų gydymo instrumentų „Metalistikas“, Svirigailios Nr. 28, šešių dirbėjų „Serai“, Prylino Nr. 37, lagaminii „Lagaminas“, virvių ir špagatų „Virvė“, Kauno Nr. 37, metalininkų „Metalinė galanterija“, Subačiaus Nr. 2, chemikalų „Dazai“, Kruopų Nr. 7, rimorių „Balnas“, kojinių „Kojinė“, audėjų „Audėjas“, Banavičiaus Nr. 8 ir kitos. Be to, yra dvi artelės siuvėjų „Rūbas“ ir „Darbas“, aulininkų „Aulas“ ir dar viena batsiuvėjų. Susijungę ir artelė terpinčio ir smalos dirbtuvės, bendru pavadinimu „Smala“.

Padavė pareikšimus: kilimų audėjai, bealkoholinių gėrimų, žvakčių, kvepalų ir kosmetikos, sunkieji vežikai, izoliacinių plytų, kalkinių dirbtuvių ir t.

Linkėtina Vilniaus amatininkams susijungti visiems į stiprius kolektyvus, artelės ir tuo būdu išėiti į plautų technikos ir sūnūkių gamybos tempų kelią, ką jiems garantuoja Didžiosios Stalino Konstitucijos nuostatai.

C. Butkys.

Imonės Keliamos į Geresnes Patalpas

Kaunas.—Kapitalistinėje santvarkoje nebuvu žūrima, kokios sąlygos bei palatpase dirba darbininkas. Viena iki rūpėjo: juo daugiau išnaudoti darbininką. Kapitalistai tada viskas buvo niekas: jis tik žiūrėjo, kad kuo daugiau pinigų plauktų į kišenę. Visai kitaip yra socialistinėje pramonėje, kur visų pirma rūpinamasi brangiausiu turtu—žmogumi.

Tai savime padeda darbo namum kelti, nes darbo našumas priklauso ir nuo išorinių sąlygų. Kaip galima ką nors patobulinti, kai nėra, kur apsisukti? Todėl Tarybų Lietuvoje imonės, esančios nepatogiose ankštesse palatpase, perkeliamos ten, kur nėra palangės žūkstynų, kur palatpase pritaikintos darbai, kur šilta ir jauku. Pavyzdžiui, mezgimo imonės „Skara“ ir „Litrika“ visai buvo iškeltos iš savo senų palatpų į „Tramitą“ ir „Fortumą“.

Tarybiniai Žmonės

Rytais Kauno gatvėmis išsako spartuolė drg. Jankauskaitė—Su jos atėjimu mūsų gyvenime prasidėjo naujas gyvenimo buvose sustingęs gylis rupertis, o mintyse viskas skynis: — „Ar dar ilgai teks šiame fabrike dirbti, gal ryt-poryt atsidursiu gatvėje...“

Su šia mintimi veik kiekvienas darbininkas kapitalistinio režimo laikais guldo bei kel-davo.

Tomis pačiomis mintimis gyvenė ir šilko fabrike „Kauno Audiniai“ darbininkės — audėjos. Kiekvieną dieną eidamos ir darbą jos larpusavy svarstydavo šį sunkų klausimą ir būdą jam pasiaiti.

Kapitalistai savo grobuoniškų tikslų vedami kasdienę rengė vis naujus projektus, kaip labiau jį išnaudoti.

Dirbėsite keturiom staklėm,—pareiškė vieng dieną fabrikančiai audėjos.

Bet šią kapitalistų užmačią darbininkai greitai išsivaro ir griežtai tam pasipriešino.

—Mes žinomejam fabrikantų užmačias,—pasakoja spartuolė L. Oginskienė, dabar valdanti keturias stakles, — kad darbas prie keturių staklių išstums į gatvę šimtus visų draugų darbininkų, kur jų laukia badas ir skurdas. Todėl visos kaip vien pasipriešino me kapitalistų projektui. Bet dabar, kai Lietuvoje suvyto Stalino Konstitucijos sąule, kai darbininkas drape savo laimės kalvū, mes su drauge M. Ramaskevičiene pradėjome dirbti ne tik keturiomis staklėmis, bet pasizadame perėiti net prie šėšis. Nes mes žinome, kad ir mums ir visiems dar-dar darbo užteks. O tai įmanoma tik tarybų santvarkoje, socializmo sąlyje,—pabrėžia spartuolė Oginskienė, kuri kasdien savo normą viršija išdirbdama 114%.

Nuo baimės, kad gali ryt-poryt atsidurti gatvėje, mes išvadojome garbinga darbininkų ir valstiečių Raudonoji Armija.

Sužinkokite Daugiau APIE LIETUVĄ

Pirmos Lietuvos Darbo Žmonių Pastangos Savo Valdžią Įkurti Kaip Tai Atpasakoja

VINCAS MICKEVIČIUS - KAPSUKAS

Trumpa Istorijukė:

Lietuva laike karo ir po karu. Nepriklausomybė ir kovos tarpe ponijos ir liaudies. „Misyk Brolių“ partizaniskos kovos. Ginkluoti sukilimai. Kiti įdomūs Lietuvos įvykiai anais laikais.

V. Mickevičius-Kapsukas

Dabar kaip Lietuva įstojus Sovietinių Respublikų Sąjungon ypač svarbu paskaityti apie pirmas Lietuvos darbo žmonių pastangas įsikurti savo valdžią.

Kapsukas-Mickevičius bene buvo geriausias autoritetas tai aprašyti, nes jis pats mane sukuryje buves. Jis pradėjo dalyvauti liaudies kovose dar prieš 1905 metų sukilimus, išėsi tai beveik iki pat savo mirties.

Jis rašo įdomiai, patraukliausiai. Jis paduoda tų laikų Lietuvos laikraščių ištrauką, kas parodo kaip laikėsi socialdemokratų grupės, kaip veikė liaudininkai ir kitos Lietuvos partijos ir grupės.

Jis paduoda įdomių incidentų, kai kuriuose jų netruksta ir romantikos.

Ši knyga dabar juo labiau svarbu perskaityti. Jos kaina visus doleris, bet dabar galite gauti už 50 centų. Galite gauti:

„Vilnius“ Adm. 3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

ŠIANDIEN VISI HARVESTER CO. STREIKERIAI IŠSTOJA Į PIKIETĄ

CIO Unija Reikalauja Majoro Kelly, Kad Policija nebūtų Vartojama Streiko Laužymui

Tiesėjas John C. Lewe davė indžionšką prieš masinį pikietavimą. Patvarkyme sako, būk tik po 10 streikierių gali būti prie kiekvieno varty. Komercinė spauda garšina, kad ADF vadovuus streiko lauzymą, grįžimą į darbą.

Šiandien 5:30 val. ryle visi Harvester Co. streikuojanti darbininkai, o jų yra iki 11,000, išstos į pikietą liniją. Darbininkai pasiryžę neduoti streiko sulaužyti.

CIO praneša, kad bandymas streiką sulaužyti Richmond, Ind., taigi Harvester Co. dirbtuvė, neįėjo niekias, darbininkai niekias negryžė į darbą ir dirbtuvė tebestovė uždaryta.

Streikieriai penktadienį ir šeštadienį laikė visą dieną masinių mitingų apdiskusavimui streiko eigos. Bosai viską darė, kad pritręgti streiko lauzymą. Nežiurinti, kad valdžios atstovai šaukė į streiko baigimo konferenciją, kad kvietė į Washingtoną dėl derybų, bet Harvester Co. viršininkai nesulėgė jokių streiko baigimui sąlygų, nes tikisi, kad jiems ADF biurokratai ir abejaus reakcija padės darbininkų vieningumą palažyti, streiką sukonevėti ir suardyti uniją. Bet CIO unijos viršininkai ir visi unijistai sako, kad dabar jau ne 65 metaf atgal. Anais laikais McCormickai sutruškino darbi-

ninkų vienybę. Dabar jau galings unijos, darbininkai geriau apsvievinę ir jie nevais savo organizacijos sumanikinti.

Darbininkų tarpe solidarė vienybė. Niekas neįo dirbti iki šiol ir CIO unija yra tikra, kad niekas neis dirbti ir toliau iki darbininkų teisingi reikalavimai bus išpildyti, iki kontraktas bus pasirašytas.

Darbininkai reikalauja darba panaikinti nuo štukų, taigi reikalauja, kad nebūtų mažesnis algos kaip 75 centai į valandą vyram ir 65 centai į valandą moterims.

Bosai nesimoja šiuo tarpu atidaryti traktorių skyrių. Kaip komercinė spauda skelbia, McCormick dirbtuvė bandys atidaryti su pagalba ADF hiurokratų.

Unija pilnai ištikinus, kad niekas iš ciliųjų darbininkų, jeigu jie ir būtų įstoję į ADF, neis dirbti iki streikas pasibaigs, nes lokis žingsnis būtų prieš juos pat. Beje, komercinė spauda skelbia, buk arti 100 policijos bus išstatyta streiko lauzymo saugojimui. Policijos viršininkai dar nepadarė pareiškimio, kaip jie elgšis. Bet jau CIO unijos apielinkės direktorius Ernest Pugh atsisaukė į majorą Kelly, kad policijos nevertoty prieš uniją ir kad jos nevertoty streiko lauzymui. Streikierys.

Mirė Jonas Karalius

Šeštadienį 22 kovo šv. Onos ligoninėje mirė Jonas Karalius. Pasarvotas Mazekos koplyčioje. Laidotuvės įvyks trečiadienį, 26 kovo. Velionis Karalius plačiai buvo žinomas Bridgeporte ir visoj Chicagoje. Paliko giliam mūludime moterį Brigytę ir dvi dukteris Izabelę ir Marę Dabruskė, kurios vaikučiai Jonukas ir Carol buvo velionio anučiukai.

Chicagoje gyvena velionio brolis Antanas, o Lietuvos yra trys broliai.

Jonas Karalius turėjo taverną po No. 535 West 32nd St. Žmonų buvo labai draugiškas ir prietelingas.

Amerikon atvyko 1901 m. Iš pradžių gyveno Brooklynne, kur apsigėdė su Brigita (Danisevičiute), o nuo 1913 m. gyvena Chicagoje. Bizny buvo gan ilgą laiką.

Jonas Karalius priklausė Chicago Lietuvos Draugijai ir Teisyšės Mylėtojų Draugijai. Buvo taip pat "Vilnius" skaitytojas.

Seimynai ir broliui pareiškio gilius užuojautos jausmus. Kas pažinojo Karalių, tie jį gerbė ir mylėjo. *Kaimynas.*

Numato Lavintų Darbininkų Trukumą

Fabrikantų Susivienijimas pasakė, kad jau dabar numatoma lavintų mechanikų darbininkų trūkumas. Už keletos mėnesių būsią stoka apie 20,000 aukštųjų lavintų darbininkų Chicago apielinkė.

Apie vidurį vasaros čia atsidarys Studabaker Co. orlaivų inžinų dirbtuvė, prie Archer ir Cicero Ave. Taigi atsidarys Melrose Parke Buick Co. orlaivų inžinų fabrikas. Tik šiuose dviejuose fabrikuose reikės apie 14,000 darbininkų. Tiesa, ne visi darbininkai šiuose fabrikuose turi būti mechanikai, bet didelė dalis jų turi būti lavintai.

W. R. Skidmore Apeliuos Bylą

Pereitą savaitę federalis teismas išnėdė nuosprendį prieš gemblerių karalių W. R. Skidmore. Jį pasmerkė dviem metams ir pusei į kalėjimą; užmokėti \$5,000 baudmės ir užmokėti valdžiai nusuktus įplaukų mokesčius.

Smarkiai Brangsta Butiniausi Gyvenimui Reikmenys

Kaip tik prasidėjo karas Europoj tuoj viskas čia pradėjo eiti brangyn. Jau nekaltab apie pirmesnes kainas. Nuo naujų metų iki dabar daug daiktų dikėčiai brangno. Ne tik maistas: mėsa, kiaušiniai, sviestas, beveik visos daržovės, cukrus ir t. t. pabrango, bet brangsta muilas, popiera ir kiti groserio dalykai. Labiausia brangno žuvis, ypač kurtyt eilaidavė iš Europos bei iš kitų šalių.

Dėl to tieta daug streikų, dėl to taip pinda judėjimas prieš karą, nes žmonės nuo reikalų, ir iš vienos pusės kovoją prieš brangumą, prieš pelningumą, o iš kitos pusės, darbininkai išstoją į streikus, reikalaudami didesnių algų, nes jie negali suardyti galo su galu. Šeiminkė.

Rado Keturis Peiliu Subadytus; Moteris Numirė

šeštadienį anksti ryte policijai pranešė, kad tulum name yra peiliu subadyta keturi žmonės.

Policija pribuvus rado Mrs. E. Saunders negyvą, taigi rado du peiliu perpjautą jos dukterį, kūdikį ir dukters vyrą. Kas tą piktadarytę padarė? Policija nori išaiškinti. Sako yra nužvejgama Mrs. Saunders dukters vyras, būk jis galėjo taiti padaryti ir paskui save įpjauti.

Jonas Kraucevičius

Pirmiau gyvenęs Chicagoje ir veikęs darbininkiškos organizacijos, Jonas Kraucevičius parskutinis kelis metus gyvena Michigan valstijoje farmy apielinkėje palei Hart, Mich.

Teko su juo susitikti ir pasiukalbėti apie gyvenimo dalykus. Šiuo laiku, kai maži ai farmy darbu, tai atveda kiaušinių bei smetonos ir miestą parduoti, o iš miesto nuveža kas reikalinga fermeriam.

Harti apielinkėje lietuvių fermerių yra puštinis būrys, bet veikimas nedidelis, sakė Kraucevičius.

Mat kaip ir visur yra tokių, kurie žmones paistuoja, kenkia pažangiam judėjimui, tai tokių atsidaria ir fermerių tarpe. Miestelėnas.

board narys, landau panaudoti nematė tokį pavojų kaip šiandienai jų grėšia. Sulyg Selective Service Akto, as pažymiu paragraf 321, volume 3.

"Advisory boards for registrants will help registrants fill out questionnaires. The local board shall request newspapers to publish full information about the advisory boards."

Arba kitais žodžiais sakant, Sus. Vals. kreipiasi per jos pagelbininkų į jus, kad mūsų lauta galėtų praktiškai ir greitai prisirengti sutikti ir sulaužyti "the axis powers."

As, kaip vienas iš advisory board narys, landau panaudoti nematė tokį pavojų kaip šiandienai jų grėšia. Sulyg Selective Service Akto, as pažymiu paragraf 321, volume 3.

Vietiniai Pranešimai

PRANEŠIMU RASTOJAMOS Pradome draugų vėliavas ir kelmias suist savo pranešimus ankščiau, kad užtikrinam vien vieta to laido, kuriai jie taikomi. Pranešimai turi pasiekti rašinė arčiau pietų pirmos dienos, kurios laidai jie skiriam. Pavazdinti, jei pranešimas taikomas antro dienai, tai jis turi būti jau rašinėje prieš pietus pirmadienį. Vėliava atėjusiai pranešimai spautuvis sudaro nemaiti kelbomo: tarsi tenka širdyti jau sudavavę papulpi, kad išdė pavaičota pranešima. Jums, draugai, pasukbėjimas neko nekeltume. Jei su mūsų priekmo nesukabijate, tai prašom nepamokti, jei kada pavėluotas pranešimas laiku nebūn šitais arba visai neįėjtas. —Spaustuvės Vedėjas.

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKEIČIŲ DRAUGIOS SUSIRINKIMAS įvyks pirmadienį, kovo 24 d., 7:30 val. vak. Hollywoode svetainėje, 2417 West 43rd St. Visi nariai malonėkite dalyvauti šiame mėnesini susirinkime, nes yra labai svarbus. Užsiskaitę su šiuo susirinkimu, malonėkite užsimokėti mokesčius. *Ona Svirnikienė, Rašt. (22-24)*

Rusų Kooperatyvas Chicago, Ill.

Garantuoją Kokybės, Ivaivumą ir Produktus Savo Įstaigoje **RESTAURANE (VALGYKLOJ)** Sveikis, Svari, Rusiška-Amerikoniška Virtuvė. Kainos Žemos. 1628 W. Division Street, Tel. Humboldt 4044

Mėsos ir Groserio Krautuvė

Visuokla Mėsa — Pankščiėna 2051 W. Division Street PRIMAM ORDERIUS Pokilimas, Parengimas ir Pamašiai Tel. Brunsvick 9468

Pirkit pas MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KENTER Wholesale 4707 So. Halsted St. Tel. Blvd. 0014

TILZES SPAUDIMO

"Ankoz atlorukis", maldų knyga 50c
Ta pati gražialis celuloidas apdarais \$1.65
"Vainikėlis", jaunuomenės trykė 25c
Ta pati minkštos skubėros aparatas \$1.35
"Kantiklok" arba giesmių \$1.75
"Sapnakyngė" su paveiksliais apdaryta \$1.60
Sapnų krygėlė atspėja sapnus, skaito planetas ir kazerų nub. 35c
"Mikaldois pranašavimai" 25c
"Kantikos Alenos graži pasaka" 25c
sietris seno ir naujo test. 25c
"Tiketantis naktų ir viena" arba biskos istorijos su pav. apd. \$3.00
Lengvas būdas išmokti angliskos kalbos be kito pagobos. 35c
"Sveikata ligoniams", aprašo apie 300 visokių vaistųku augalų ir kam jie yra reikalingi. 25c
Traukimas stambios pakelės. 60c
arba 3 pakelėliai už \$1.50
Taigi pas mane galite gauti visokių žolių ir įrašų M. ZUKAITIS 334 Dean Boulevard Spencerport, N. Y. (22-3022)

Gauant "Vilniai" naują skaitytojų, gauni draugą Lietuvai

Phone: VIRginia 3316
Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS
442 S. Western Avenue
KASDIEK
Sekmdieniais pagal sutartį

Telefonas: YARds 9146
Dr. V. A. SIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PATAKO
3343 S. Halsted Street
Valandos: 11-12, 2-4; vakaraia 7-9
Sventadieniais 11 iki 12 ryto

Telefonas: Seeley 7330
Namų—Brunsvick 0597
A. MONTVID, M. D.
WEST TOWN STATE BANK BLDG.
2400 West Madison Street
Valandos: 1-3 po pietų, 6-8 vakaraia

Ofsio Telefonas: YARds 4787
Namų—FRidgeport 150
Dr. STRIKOL'is
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandos: 2-4 ir 6-8 iki 8 vak.
Sekmdieniais pagal sutartį

Ofsio Telefonas: VIRginia 0036
Namų—Bevery 9244
Dr. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofsio Valandos: 1-3 ir 6-30 p. m.
Sekmdieniais pagal sutartį

Phone: YARds 5921
Residencijos—KENWOOD 5107
Dr. BERTASH
756 West 35th Street
(Komp. 35th ir S. Halsted St.)
Valandos: 1 iki 3 ir 6-30 iki 8:30 vak.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone: GROvehill 3111
Dr. A. K. BUTKO
LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFsio VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Ofsio Telefonas: LA Fayette 6668
Namų—PORTSMOUTH 6616
Dr. Marjan S. Swiont
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
Kaltba Rusiskai ir Lemiskai
Valandos: nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9

Telefonas: HEMlock 9252
Anelia K. Jarusz
PHYSICAL THERAPY & MIDWIFE
6630 S. Western Avenue
CHICAGO
Valandos:
10 ryte iki 7 vakare
Išskyrus šėktadienis ir sekmdieniais, raudinis

Central Avenue
Beverly Shores
Indiana
Telefonas: Michigan City 2799-R3

Telefonas: YARds 2246
Dr. C. Z. VEZEL'is
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 47th Street)
VALANDOS:
9 ryte iki 8 vak. Trečiadien. susitarus

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
OFsIAS IR AKINIŲ DIRBTUVĖ:
756 West 35th Street
Kampas Halsted Street

Praitiko Akinius
Kreivas Akis
Išlaisio
Phone: YARds 1629
Valandos: nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Sekmdieniais pagal sutartį

VYTAUTAS TARUTIS
ADVOKATAS
R. I. D. C. E. P. O. R. T.
3133 S. Halsted Street
Valandos: 1 iki 8 Val. Vakaro
Phone Callroom 6577
134 N. La Salle Street
Room 2014
Valandos: 9 iki 11 Val. Ryto.
PHONE: STATE 7572
3149 S. Halsted Street
PHONE: VICTORY 2878

Juodaitis Išvažiavo į Michigan

Jonas Juodaitis, kuris čia buvo beveik visą savaitę, su dukre Ruth išvažiavo atgal į savo tikį Michigan valstijon. Drg. U. Juodaitienė, kuriai padarė operaciją ant vidurių, randasi Saint Anne's ligoninėje. Ji sveiksta. Galima atkankyti. Jeigu ligonė darys tokį progresą, tai už trijų savaičių galės važiuoti atgal į savo tikį Custer, Mich. Nuo savęs linkiu daug sveikatų ligoni ir visai Juodaičių šeimai. *Kaiminka.*

Plieno Daugiau Gamina, Negu Bent Kada

Chicago apielinkė šią savaitę plieno gamins 101.1. Pereitą savaitę gamino 101.2 kasdieną. Taigi, šiuo laiku daugiau plieno gamina, negu bent kada.

Streikuoja Lady Esther Kosmetikų Dirbtuvė

Sustreikavo Lady Esther Cosmetic Co. dirbtuvė, 7171 W. 65th st. Darbininkai pikietuoją dirbtuvę. Bosai nori streiką sulaužyti. Darbininkai laikosi vienybės. Policija pastatyta saugoti streiko lauzytojus.

ATNAUJINAM IR PAGRAŽINAM
Grynamu, Miegamų ir Valgomų kamburių rakandus; padrom kalb naujus už pretenam kainą. Meistriskomis garantuojame. Pasaikute mus iš bėle kur **VICTORY 5619**
FORT DEARBORN FURNITURE STUDIO

Kas Ką Veikia Del "Vilnius" Bazaru

Detroito Moterų Pažangos Klubas aukavo dėl bazaro \$5. Taigi dėl bazaro aukavo: J. Galinskas \$1.00 P. Jočionis 1.00 Detroitiečiai prisijus ir daugiau aukų ir prisijus daiktų bazarui. M. Lagūnienė iš Springfield, Ill., atsuntė aukų bazarui \$1. To miesto lietuviai visuomet dėl bazaro prisidūnia daiktų, jie atsijus daiktų ir šiam bazarui.

Is Waterbury, Conn., Marie Meisonienė bazaro reikalą rašo: "Gerb. V. Adm.: "Prisidūčiu dėl "Vilnius" bazaro aukų staličes padaryti Lietuvoj. Tai žemaičių rankdarbis. Aš esu žemaitė Marie Meisonienė. Aš dar atsimenu Chicago, kur 34 metai atgal gyvenau. Tuo laiku ten buvo pusėtinai daug žemaičių. Aš norėčiau, kad žemaičiai bazare ir tą staličes laimėtų.

"Aš linkiu "Vilniai" visokio pasisekimo ir iš šio bazaro pasidaryti tokį uždabro, kad galėtų būti dar stipresnis laikrašcis. Linkiu "Vilniai" pasisekimo kovoj su visokiais darbininkų priešaiais ir t. t." Laiko iki bazaru liko ne daug. Dabar jau turime veiktį labai smarkiai. Visi kas gamine pridedikime, kad dienraščio bazaras balandžio 4-5 ir 6, dd. Lietuvių Centro salėj kuo geriausia pasisektų. "V." Administracija.

Gražinkite Rastus Pinigus
Baceviciaus atsiveikimino bankiete, pereitą penktadienį, vienas iš svečių pametė \$20. Kas radote pinigų, esate prašomi sugrąžinti "Vilnius" rašinėm. "V." Adm.

Chase That Chill!
ROCKY HOT TODDY
TOM & JERRY
ROCK & RUM SOUR
Recipe: See On Bottle
Monastery
CRYSTALLIZED
ROCK & RUM
At Your Dealer—A Product Of NATIONAL CORPORA CO. - CHICAGO

NEW BUNNY BUN HAMBURGERS
5¢
Sustok bėle kada dėl skanus užkandžio. Išs gaustie saldiųjų hamburgerių, karštų kitbašelių, minkštųjų gėrimų ir namie darytos chile. Naudojam J. V. valdijos pėrižotį jaunėdą dėl Naujo Bunny Bun. GEORGE SAVININKAS
New Bunny Bun
3110 S. Halsted Street